

تاریخ تصویب: ۱۳۸۳/۰۵/۱۸

آیین نامه نظارت بر مسافرت‌های خارجی دستگاه‌های اجرایی

آیین نامه نظارت بر مسافرت‌های خارجی دستگاه‌های اجرایی

شماره: ۲۰۸۶۰۰ت۲۹۷۲۸هـ

تاریخ: ۱۳۸۳.۰۵.۱۸

نهاد ریاست جمهوری - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور - وزارت امور خارجه
 هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳.۵.۱۱ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۱۷۰۴۳۶ مورخ
 ۱۳۸۳.۴.۲۳ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم
 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه نظارت بر مسافرت‌های خارجی دستگاه‌های
 اجرایی را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه نظارت بر مسافرت‌های خارجی دستگاه‌های اجرایی

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - منظور از مسافرت‌های دولتی در این آیین نامه کلیه سفرهایی است که در راستای اهداف و برنامه‌های نظام جمهوری اسلامی ایران و به صورت غیر ثابت توسط مسؤولان مختلف و کارکنان دستگاه‌های اجرایی کشور انجام می‌گیرد یا هزینه‌های آن از محل اعتبارات بودجه کل کشور تأمین می‌گردد.

تبصره - در این آیین نامه، قانون نظارت بر سفرهای خارجی کارکنان دولت، به اختصار قانون نظارت و هیأت موضوع ماده (۱) قانون، هیأت نظارت نامیده می‌شود.

ماده ۲ - مسافرت دولتی وزرا به خارج از کشور با تصویب هیأت وزیران و سفرهای رسمی معاونان رییس جمهور با تأیید رییس جمهور و سفرهای رسمی معاونان وزرا و استانداران و مقامات همتراز با تأیید کمیته هم‌هنگی و روابط اقتصادی خارجی وزارت امور خارجه انجام خواهد شد.

ماده ۳ - آمار و موضوع مسافرت‌های خارجی غیر ثابت مقامات عالی رتبه کشور، سطوح هم‌تراز معاون وزیر و بالاتر در قوای مجریه، قضاییه و مقننه و هیأت همراه هر سه ماه یک بار برای اطلاع رییس جمهور و جهت درج در سوابق هیأت نظارت توسط هریک از

دستگاههای ذی ربط ارسال خواهد شد.

تبصره ۱ - انجام مسافرتهاى خارجى ساير کارکنان شاغل در دستگاههاى دولتى پس از تعيين ضرورت اوليه آن توسط کارگروه داخلى وزارتخانهها و سازمانهاى وابسته به رياست جمهورى که به رياست يکى از معاونان تشکيل مى گردد، با توجه به ضوابط و شرايط حاکم بر دستگاه و در چارچوب دستورالعمل مصوب کارگروه مذکور، با درخواست وزير، معاونان رييس جمهور يا معاون مجاز ايشان و تأييد هيات نظارت، قابل انجام خواهد بود.

تبصره ۲ - دبیرخانه هیأت نظارت موظف است حداقل هر دو هفته یکبار با اعلام قبلی، تهیه دستور جلسه ودعوت از اعضای هیأت نظارت، نسبت به تشکیل جلسات اقدام نماید. ماده ۴ - مسافرت دولتی فرماندهان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به خارج از کشور با موافقت فرماندهی کل قوا انجام خواهد گرفت.

ماده ۵ - مسافرت دولتی اعضای کادر نیروهای مسلح با درخواست وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ووزارت کشور (در مورد نیروی انتظامی) و تأیید هیأت نظارت انجام می گیرد. درخواست ارائه شده باید متضمن موافقت مراجع ذی صلاح برای خروج از کشور باشد.

ماده ۶ - هزینه سفر اعضای هیأتهاى اعزامى به خارج از کشور از هر قوه که در آنها ریيس هيات در سطح پایین تر از وزیر باشد، از محل اعتبارات همان قوه پرداخت می گردد. ماده ۷ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظفند میزان واگذارى اعتبارات ارزى و ریالى موضوع سفرهاى خارجى غیر ثابت کارکنان دستگاههاى اجرائى را به تفکیک سطوح سازمانى مربوط تنظیم و به دبیرخانه هیأت نظارت ارائه نمایند.

ماده ۸ - ارائه کلیه تسهیلات کنسولی و صدور گذرنامه خدمت یا سیاسى، پرداخت مخارج مسافرت و فوق العاده مأموریت و ساير تسهیلات برای مأموران اعزامى، منوط به ارائه مجوز هیأت نظارت بوده و عدم اجرائى هر یک از موارد قانونى مندرج در این آیین نامه به منزله تخلف از قانون تلقى شده و مسؤولان متخلف به حکم محاکم قضایى ملزم به پرداخت حداقل دو برابر کلیه هزینههاى ناشى از مسافرتها به خزانه دولت مى باشند.

تبصره - اعزام مأموران از طریق غیر رسمى و نامعلوم به هر نحو، بدون اطلاع هیأت نظارت و عدم ثبت جزئیات آن در دبیرخانه، جز در مواردی که از شمول قانون مستثنى شده است، از مصادیق تخلف محسوب مى شود.

فصل دوم - موضوع مأموریتهاى خارج از کشور

ماده ۹ - مأموریتهاى کارکنان دستگاههاى اجرائى به خارج از کشور شامل موارد زیر است:

الف - انجام مذاکره و بازدید از تجهیزات، فناوریها و اقدامات و فعالیت کشورها یا

دستگاههاى طرف مذاکره جهت خرید تجهيزات يا انتقال فناوری و عقد قرارداد برای انجام

خدمت و يا توسعه همکارى فنى، علمى، آموزشى و تکنولوژيکى

ب - انجام پروژههاى مشترک تحقیقاتى دوجانبه يا چندجانبه

پ - پیگیری و نظارت بر امور اجرائى مربوط به قراردادها و تفاهمنامههاى اقتصادى،

سیاسى، تجارى، علمى، فرهنگى و تحقیقاتى دوجانبه يا چندجانبه

ت - نظارت بر مراحل ساخت دستگاههاى خریدارى شده و تست و کنترل کیفیت و بازرسى

نهایی

ث - خرید کالاهاى اساسى، نظارت بهداشتى بر واردات مواد پروتئینى، نظارت بر ذبح

شرعى و بازرسى کالاهاى اساسى خریدارى شده نظیر گندم، برنج و روغن

ج - پیگیری امور مربوط به زائران حج و عتبات عالیات

چ - همراهى مقامات عالی کشور جهت انجام امور محول شده

ح - شرکت در مناقصههاى بین‌المللى و انجام پروژهها و طرحها در خارج از کشور

خ - برگزاری اجلاس کمیسیونهاى مشترک دو کشور

د - شرکت در همایشها، سمینارها و کنفرانسها، کارگاهها، اجلاسها، گروههاى کارى و

کارگروههاى راهبردى دورههاى آموزشى

ذ - برپایی و شرکت در نمایشگاههاى تخصصى و بین‌المللى و يا بازدید از نمایشگاههاى

مربوط

ر - اعزام گروههاى خبرى و مطبوعاتى جهت انعکاس اخبار

ز - شرکت در بازارهاى فیلم به منظور خرید و بازيبى فیلم و جشنوارههاى هنرى

بین‌المللى

ژ - انجام تغییر و تحول، رسیدگى به حسابها و حسابرسى قراردادهاى منعقد شده و

دفاتر و واحدهاى خارج از کشور

س - برگزاری گروههاى پارلمانى دوستى دوجانبه و گروههاى بین‌المجالس در این رابطه

ش - برگزاری دورههاى آموزشى زبان و ادبیات فارسى و سایر دورههاى آموزشى در مراکز

علمى کشورها

ص - شرکت در جلسات مجامع عمومى، هیأت مدیره و کارگروههاى مربوط و مواردى که

دستگاههاى اجرائیدر آنها عضویت دارند

ض - انجام مأموریتهاى موقت در دفاتر، مراکز کنسولى و نمایندگىهاى خارج از کشور

ط - ارائه مقاله و ایراد سخنرانى در کنفرانسهاى منطقه‌اى و بین‌المللى

ظ - شرکت در جلسات و کارگروههاى مربوط به پیمانها و سازمانهاى همکارىهاى منطقه‌اى

ع - نظارت بر اجرائى قراردادهاى خرید يا صادراتى، بررسى ایستگاههاى کارى و پیگیری

امور مربوط به خطوط تولیدى صنعتى در خارج از کشور

غ - انجام مأموریتهاى محرمانه و داراى طبقه‌بندى خاص و ویژه

ف - شرکت تیمهاى ورزشى دانش‌آموزى، دانشجویى، کارگرى و مسابقات المپيادها

ق - انجام امور مربوط به تحصیل دانشجویان، جذب دانشجویان خارجى و غیره

ک - شرکت در جلسات مربوط به دعوى حقوقى بين المللى و تنظيم لوايح و پيگيريهائى مربوط

گ - همكارى با پليس بين الملل و استرداد مجرمان

ل - پيگيرى امورمربوط به اجلاسهائى هوايى، خريد و اورهال و رفع نقايص

هواپيماو بازرسى و حسابرسى دفاتر هواپيمايى

م - شرکت در اجلاسهها، مجامع بين المللى يا منطقه‌اى و نشستهاى سازمانهاى تخصصى

بين المللى به عنوان نمايندگان دولت جمهورى اسلامى ايران يا دستگاه متبوع

ن - شرکت در دوره‌هاى آموزشى کوتاه مدت يا بلند مدت و فرصتهاى مطالعاتى اعضاى هيات علمى

و - مطالعه و بازاریابى جهت فروش کالاها، خدمات، توليدات داخلى و توسعه صادرات

ه - اجراى قراردادهائى آموزشى حاصل از خريد دستگاه و يا همكاريهائى دانشگاهى و تحقيقاتى

تبصره - شرکت در دوره‌هاى آموزشى که منجر به دريافت مدارک دانشگاهى شود و ادامه تحصيل کارکنان بورسيه دولت مشمول قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴.۱۰.۲۵ مجلس شوراى اسلامى و آيين نامه اجرائى آن خواهد بود.

فصل سوم - سياستها و تکاليف لازم‌الرعايه در زمينه انواع مأموريتهاى خارج از کشور ماده ۱۰ - دستگاههاى اجرائى موظفند در اعزام کارکنان به خارج از کشور نکات زير را رعايت نمايند:

الف - سياست اصلى دولت کاهش ميزان مأموريتها و محدود کردن آنها در حد ضرورتها مى‌باشد (از نظر تعداد روز، تعداد نفر، تعداد مأموريت، موضوع مأموريت و غيره) ب - در مطالعات و تعاملات با طرفهاى خارجى، استفاده بيشتر از روشهاى غيرحضورى نظير بهره‌گيرى از سازوکارها و فناوريهائى ارتباطات و اطلاعات، اينترنت و غيره ضرورى است.

پ - براى بهره‌گيرى از تجارب و تخصص طرفهاى خارجى، دعوت از طرفهاى خارجى و پيش‌بينى تيمهاى کارى و کارگاههاى آموزشى همراه با فراهم آوردن زمينه آموزش تخصصى لازم براى بهره‌گيرى از تجارب و تخصص خارجى اولويت دارد.

ت - شرکت در دوره‌ها يا همایشها و نشستهاى که هزينه آن با ميزبان است، در صورت سازگارى با اهداف جمهورى اسلامى ايران و تأمين منافع مىلى در اولويت است. شرکت در ساير دوره‌ها و همایشها پس از سنجش كيفيت دوره، صلاحيت سازمان برگزار کننده و بررسى و مقايسه با موارد مشابه داخل کشور در حد ضرورتها و موضوعات بديع و نو کفايت مى‌کند.

ث - اعزام به مأموريتهاى که جنبه بازيديد و کسب تجربه دارد، در موارد بسيار ضرورى و براى امور بسيار نو و بديع مشروط به اينکه در مدت ۳ سال گذشته، حسب سوابق هيات نظارت، چنين بازيديد مشابهى توسط همان دستگاه يا ساير دستگاهها انجام نگرفته باشد،

مجاز خواهد بود.

ج - در خریدهای خارجی (کالا، خدمت، نرم افزار، سخت افزار و غیره) تا حد امکان تلاش شود طرفهای خارجی برای عرضه کالاهای خود به ایران سفر کنند.
چ - بازاریابی و عقد قرارداد برای فروش تولیدات داخلی و توسعه صادرات و تشویق و جذب سرمایه گذاری خارجی در اولویت است.

ح - برای استفاده از تجربیات متخصصان خارجی و انتقال تجربیات، از صاحب نظران برجسته و توانمند برای شرکت در سمینارها و همایشهای عملی - کاربردی در داخل کشور دعوت گردد. (اولویت، همکاریهای فنی با کشورهای توسعه یافته است)

خ - توجه به شرایط و ویژگیهای علمی، اجتماعی، امنیتی و سیاسی کشورهای محل مأموریت و سایر نکات مربوط به رعایت شأن و جایگاه مأموران و مصالح ملی لازم است.
د - انجام هرگونه سفر به خارج از کشور توسط کارکنان دولت با هر نوع گذرنامه از محل بودجه عمومی و شرکتهای دولتی با توجه به شرایط حاکم بر دستگاه ذی ربط، بدون رعایت فرآیند پیش بینی شده در این تصویب نامه و اخذ مجوز هیأت نظارت، ممنوع می باشد.

ذ - رعایت همترازی رده سازمانی سطح دعوت کنندگان و دعوت شدگان و تناسب تبادل هیأت های بین دو کشور در مسافرتهاى دولتی به خارج از کشور الزامی است.

تبصره ۱ - مسافرت وزیران و معاونان آنها، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مقامات قضایی به خارج از کشور به عنوان میهمانان شرکتهای خصوصی مجاز نمی باشد.
تبصره ۲ - به منظور حفظ شأن جمهوری اسلامی ایران و رعایت همترازی سطوح و رده های مقامات ومسئولان نظام، شرکت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در سفرهای رسمی هیأت های اعزامی به خارج از کشور که در آنها ریاست هیأت در سطح پایین تر از وزیر است، مجاز نمی باشد.

تبصره ۳ - در صورتی که در مسافرتهاى دولتی مربوط به هر یک از سه قوه، نمایندگانی از سایر قوا قصد شرکت داشته باشند، لازم است قبلاً موافقت کتبی رییس دستگاه ذی ربط یا معاون مجاز از طرف وی اخذ گردد و دستگاه اجرایی ذی ربط موظف است مراتب را جهت درج در سوابق، به دبیرخانه هیأت نظارت اعلام نماید.

ماده ۱۱ - سفرهای خارجی تیمهای ورزشی، کروی پروازی و مأموریت مأموران ثابت دستگاههای اجرایی از کشور محل مأموریت خود در خارج از کشور به منظور مأموریت به سایر کشورها، از شمول قانون نظارت و اصلاحیه آن مستثنی می باشد.

ماده ۱۲ - کلیه دستگاههای اجرایی موظف به رعایت تعداد نفر - روز مأموریت خارج از کشور سالانه حداکثر معادل عملکرد سال قبل می باشند. موارد استثنا به تصویب هیأت نظارت خواهد رسید.

ماده ۱۳ - مأموریت های خارج از کشور که مستلزم تصدی پست سازمانی در محل مأموریت نمی باشد، اعم از آنکه مدت آنها بیشتر یا کمتر از ۹۰ روز باشد، در هر حال مشمول قانون نظارت خواهد بود.

ماده ۱۴ - شبکه بانکی کشور جهت پرداخت هرگونه ارز و ریال برای سفرهای خارجی

غیر ثابت دولتی ملزم به اخذ مجوز هیأت نظارت و نگهداری آن در سوابق خواهند بود.

ماده ۱۵ - در مواردی که حسب ضرورت برخی از مأموریتها و سفرها به صورت برنامه‌ای انجام گیرد، هیأت نظارت مجاز است تا فراهم شدن تمهیدات لازم توسط دستگاههای ذی ربط، در ابتدا مجوز کلی برای عنوان مسافرت صادر نماید.

ماده ۱۶ - در صورتی که حسب قوانین، ضرورت برخی از خریدهای دولتی توسط کمیسیونی مرکب از نمایندگان دستگاههای اجرایی مشخص شده باشد، تصمیم‌گیری در خصوص چگونگی انجام سفر به صورت فردی یا گروهی بر عهده هیأت نظارت خواهد بود.

ماده ۱۷ - سفر خارجی اعضای شوراهای اسلامی محلی، بر اساس تصویبنامه شماره ۳۶۸۱۴ت ۲۳۸۹۲ مورخ ۱۳۸۲.۷.۱ انجام خواهد شد.

ماده ۱۸ - وزارت امور خارجه موظف است طبق مفاد ماده (۱) آیین نامه اجرایی ماده (۱۸۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خصوص سفرهای غیر ثابت دستگاههای اجرایی، با محوریت تعریف سطح مأموریتها و تبیین تشریفات هر سطح، تهیه اطلاعات سیاسی، جغرافیایی و انسانی و قابلیت‌های موجود در کشورهای مقصد، یکسان‌سازی روشهای اجرایی و تهیه دستورالعمل در خصوص رفتارهای مورد انتظار از هیأت‌های اعزامی و استانداردهای مورد نیاز اقدام نماید.

ماده ۱۹ - وزارت امور خارجه موظف است به نحو مناسب و شایسته در خصوص اطلاع‌رسانی، ارائه تسهیلات و ارشاد به دستگاههای اجرایی، حسب مورد و در چارچوب اساسنامه خود اقدام نموده و کلیه دستگاههای اجرایی نیز قبل از اعزام به خارج از کشور نسبت به توجیه و آموزش کارکنان در چارچوب دستورالعملها، ضوابط و استانداردهای مربوط به سفرهای رسمی و غیر رسمی و سایر رویه‌های مورد نظر ابلاغی از سوی وزارت امور خارجه اقدام خواهند نمود.

ماده ۲۰ - سفرهای خارجی غیر ثابت، به رسمی، غیر رسمی و خصوصی تقسیم می‌شود. سفرهای رسمی دستگاهها صرفاً با اطلاع وزارت امور خارجه و هماهنگی قبلی قابل انجام خواهد بود. در مورد سفرهای غیر رسمی و خصوصی که به نحوی بر روابط خارجی اثر گذار باشد، دستگاههای اجرایی موظفند مراتب را به اطلاع وزارت امور خارجه برسانند.

تبصره ۱ - وزارت امور خارجه موظف است قبل از انجام سفر رسمی و پس از کسب اطلاعات لازم از دستگاههای اجرایی، مراتب را به نمایندگی مربوط اعلام و حسب تعاملات و سطح روابط بین دو کشور، در نظر گرفتن مصالح ملی در مورد سفرهای کم‌اثر و تکراری اعلام نظر نموده و اقدام لازم را انجام دهد.

تبصره ۲ - وزارت امور خارجه می‌تواند به منظور افزایش کارایی و اثربخشی مأموریت‌های مدیران دولتی، دوره‌های آموزشی لازم را برای آموزش شیوه‌ها، اصول و فنون مذاکره و رفتار دیپلماتیک، شرکت در جلسات و غیره به صورت دوره‌ای برای دستگاههای اجرایی ارائه نماید.

ماده ۲۱ - نمایندگان گیهای جمهوری اسلامی ایران موظفند سفرهای انجام شده توسط دستگاههای اجرایی را که به نحوی به شأن و حیثیت ایران در کشورهای مختلف خدشه وارد

می‌کند به همراه دلایل و مستندات به اطلاع وزارت امور خارجه برسانند تا به نحو

مقتضی از تکرار موارد مشابه جلوگیری به عمل آید.

ماده ۲۲ - دستگاههای اجرایی موظفند قبل از انجام سفرهای رسمی، برنامه دقیق و زمان بندی شده جلسات، بازدیدها، سطح مذاکرات و مذاکره کنندگان را جهت اطلاع رسانی به نمایندگیهای ایران در کشور مقصد به وزارت امور خارجه اعلام نمایند.

تبصره - اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، برای ارایه مقاله در کنفرانسهای بین المللی مشمول تبصره (۳) ماده (۳) قانون نظارت هستند.

ماده ۲۳ - کلیه مأموران اعزامی به خارج از کشور تحت هر عنوان که به مأموریت اعزام می‌شوند، موظفند گزارش کامل و تخصصی را تنظیم و حداکثر طی مدت یک ماه پس از بازگشت از مأموریت به دستگاه ذی ربط ارائه نمایند. عدم ارائه گزارش به هر دلیل، بر مأموریت‌های آتی فرد و سازمان اثرگذار خواهد بود.

ماده ۲۴ - دستگاههای اجرایی موظفند نسبت به ایجاد بانک اطلاعاتی لازم از گزارشهای مأموران اعزامی اقدام و با لحاظ نمودن طبقه بندی و نقاط قوت و ضعف و میزان تحقق اهداف، گزارش سالیانه‌ای شامل موضوعات و عناوین سفرهای خارجی انجام شده را تنظیم و به ترتیب جهت کمیسیونهای مربوط مجلس شورای اسلامی، وزارت امور خارجه و دبیرخانه هیأت نظارت ارسال و یک نسخه از آن را در سوابق نگهداری نمایند تا جهت مأموریت‌های سالهای بعد استفاده شود. وزارت امور خارجه بر اساس گزارشهای مذکور نسبت به ایجاد بانک اطلاعات ملی گزارشهای تخصصی سفر کارکنان اعزامی به خارج از کشور متضمن نحوه اجرای برنامه مأموریت، رعایت استانداردهای اعلام شده و نحوه برخورد و نظر دستگاه محل مأموریت اقدام و تذکر و راهکارهای لازم را برای جلوگیری از تکرار موارد نامناسب و نیز اقدامات ارزشمند و مؤثر مأموران اعزامی به دستگاه ذی ربط اطلاع رسانی نماید.

ماده ۲۵ - وزارت امور خارجه موظف است با استفاده از گزارشهای تخصصی موجود در بانک اطلاعات ملی گزارش سفرها و اعلام نظر نمایندگیها، هر ساله گزارش کلی و طبقه بندی شده‌ای را به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۲۶ - نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه برعهده هیأت نظارت قرار دارد.

دبیرخانه هیأت نظارت موظف است در جهت رفع موانع اجرایی این آیین نامه، اقدامات لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورده و با اخذ نظرات دستگاههای اجرایی و همکاری وزارت امور خارجه و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، دستورالعملهای مربوط را حسب مورد تدوین تا با تأیید معاون اول رییس جمهور به دستگاههای اجرایی ابلاغ گردد.

ماده ۲۷ - آیین نامه‌ها و دستورالعملهای مغایر با این آیین نامه ملغی اعلام می‌گردد.

محمد رضا عارف - معاون اول رییس جمهور